

Versie per 1 januari 2006

440 ZELFSTANDIGEN

1. ALGEMEEN

Sinds de inwerkingtreding van de WWB geldt voor bijstand aan zelfstandigen eveneens een afzonderlijke regeling naast de WWB. Deze regeling is genaamd het Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004 (Bbz 2004). Voor zover er in het Bbz 2004 niet wordt afgeweken van de WWB, is de WWB van toepassing op de bijstandsverlening aan zelfstandigen. Het gaat hierbij onder meer om de algemene bepalingen, de uitsluitingsgronden, de inlichtingenplicht, de bijstandsnormen, de verhoging en verlaging van de bijstand, de opschorting en herziening van de bijstand en het verhaal van bijstand.

2. ZELFSTANDIGE VOLGENS HET BBZ 2004

Volgens het Bbz 2004 wordt onder de zelfstandige verstaan de belanghebbende van 18 tot 65 jaar, die voor de voorziening in het bestaan is aangewezen op arbeid in eigen bedrijf of zelfstandig beroep hier te lande en die:

voldoet aan de wettelijke vereisten voor de uitoefening daarvan;
voldoet aan het uren criterium, bedoeld in de Wet inkomstenbelasting 2001, en
alleen of samen met degenen met wie hij het bedrijf of zelfstandig beroep uitoefent de volledige zeggenschap in dat bedrijf of zelfstandig beroep heeft en de financiële risico's daarvan draagt.

De zelfstandige moet aangewezen zijn op het werken in een bedrijf: vermogensbeheer valt hier niet onder, evenmin de stille vennoot in een commanditaire vennootschap. Ook andere bedrijfsvormen zijn mogelijk. Hier vallen ook vrije beroepsbeoefenaren onder, die hier te lande zijn gevestigd. Het is mogelijk dat men beschikt over een minderheid van aandelen. Vennoten moeten zich wel hoofdelijk aansprakelijk stellen en ook de rechtspersoon dient te worden meeverbonden. Vestigingen op Aruba, de Antillen e.d. zijn uitgezonderd. De vestiging wordt geverifieerd aan de hand van de inschrijving bij de Kamer van Koophandel en de bedrijfsactiviteiten moeten overwegend in Nederland worden uitgeoefend.

2.1 Bedrijfsvormen Bbz: _____

Het BBZ is onder bepaalde voorwaarden van toepassing op:

eenmansbedrijf;
maatschap;
commanditaire vennootschap;
besloten vennootschap;
coöperatieve vereniging met wettelijke aansprakelijkheid.

Voor degene die een bedrijf start betekent deze omschrijving dat vanaf het moment – in de loop van het kalenderjaar – dat hij zoveel uur in het bedrijf werkt, dat hij op jaarbasis aan het uren criterium voldoet, hij voor de toepassing van de regeling als zelfstandige wordt aangemerkt. Van toepassing zijn specifieke bepalingen voor de medeaansprakelijkheid van zelfstandigen in een samenwerkingsverband.

2.2 Levensvatbaarheid _____

De bijstand wordt als regel slechts tijdelijk verleend aan zelfstandigen die werkzaam zijn in een levensvatbaar bedrijf of beroep. Onder levensvatbaarheid verstaat het Bbz 2004: het bedrijf of zelfstandig beroep waaruit de zelfstandige naar verwachting na bijstandsverlening een inkomen zal verwerven dat, samen met het overige inkomen, toereikend is voor de voortzetting van het bedrijf of zelfstandig beroep en voor de voorziening in het bestaan.

3. RECHTHEBBENDE ZELFSTANDIGEN

In het Bbz 2004 zijn de bijstandsmogelijkheden per doelgroep zelfstandigen opgenomen.

3.1 Gevestigde zelfstandigen _____

Het betreft degene die gedurende een redelijke termijn als zelfstandige werkzaam is en wiens bedrijf levensvatbaar is.

3.2 Beginnende zelfstandigen (starters) _____

Het betreft degene die wegens werkloosheid een uitkering ontvangt en die een levensvatbaar bedrijf gaat beginnen.

3.3 Oudere zelfstandigen _____

Het betreft de zelfstandige van 55 jaar en ouder, die voorafgaand aan de aanvraag 10 jaar aaneengesloten heeft gewerkt.

3.4 Beëindigende zelfstandigen _____

Degene wiens bedrijf niet levensvatbaar is en die zich verplicht het bedrijf te beëindigen binnen 12 maanden, ontvangt gedurende ten hoogste 12 maanden bijstand. Deze termijn kan door de gemeente worden verlengd met ten hoogste 12 maanden.

Met betrekking tot de geldende normbedragen en specifieke regels en verplichtingen per doelgroep, wordt verwezen naar de normencirculaire van het ministerie van SZW en het Bbz 2004.

4. ADVISERING DOOR IMK

Gelet op de complexe materie van de wet- en regelgeving voor zelfstandigen, in relatie tot bedrijfseconomische, fiscale en boekhoudkundige aspecten, maakt de gemeente gebruik van externe deskundigen. In de praktijk wordt veelal gebruik gemaakt van de expertise van IMK Intermediair, het onafhankelijke MKB-expertisecentrum van Nederland. Ook de intake wordt door het IMK gedaan. De gemeente zal daarnaast in incidentele gevallen gebruik maken van de diensten van het Regionaal Bureau voor Zelfstandigen te Rotterdam. Dit zal voornamelijk gebeuren als de belanghebbende een bezwaarschrift heeft ingediend naar aanleiding van een aanvraag Bbz, waarover in eerste instantie het IMK een advies heeft uitgebracht.

Voorop blijft staan dat de gemeente, bij de uitvoering van het Bbz 2004, een eigen en zelfstandige bevoegdheid houdt, los van de beschikbare adviezen. Naar vaste rechtspraak kan de gemeente zijn besluitvorming als regel baseren op het deskundigenrapport mits het onderzoek door het IMK zorgvuldig is geweest en de conclusies door de bevindingen kunnen worden gedragen.

Ook kan de gemeente het deskundigenrapport naast zich neerleggen, mits sprake is van een goed opgebouwde motivering, vgl. CRvB 8 februari 2005 nr. 02/6107 NABW.

Soms klaagt een belanghebbende over de onzorgvuldige behandeling door een medewerker van het deskundigenbureau en vooringenomenheid, vgl. CRvB 21 december 2004 nr. 02/4218 NABW. Het komt weinig voor, maar de belanghebbende kan desnoods bijzondere bijstand aanvragen voor het opstellen van een deskundigenrapport in de vorm van een contra-expertise. Een dergelijk rapport heeft alleen zin indien de individuele omstandigheden daartoe aanleiding geven en duidelijk is dat in een eerder stadium van beoordeling de belanghebbende alle relevante gegevens beschikbaar heeft gesteld. Is dat niet het geval dan ligt een afwijzing van bijzondere bijstand voor de hand.

Trefwoorden

Zelfstandigen
Bedrijfsvormen Bbz
Levensvatbaarheid
Rechthebbende zelfstandigen
Gevestigde zelfstandigen
Beginnende zelfstandigen
Starters
Oudere zelfstandigen
Beëindigende zelfstandigen
Instituut voor het Midden- en Kleinbedrijf
IMK